

Snegås (*Anser caerulescens* (L.)) iagttaget i Danmark.

Af HANS LIND.

(With a Summary in English: The Snow Goose (*Anser caerulescens* (L.)) observed in Denmark).

Meddelelse fra Naturfredningsrådets reservatudvalg nr. 44.

I efteråret 1954 opholdt jeg mig som observatør på Tipperne og iagttog da den 26. sept. ved middagstid en Snegås, en gammel, fuldt udfarvet fugl. Den opholdt sig i en flok Kortnæbbede Gæs (*Anser fabalis brachyrhynchus*) på ca. 125, der fouragerede på Fuglepold, den nordøstlige del af reservatet. Skjult bag en bræmme af tagrør kunne jeg komme tæt ind på flokken og under gode belysningsforhold iagttage den i en afstand af blot ca. 75 meter. Som følge heraf kunne Snegåsen bestemmes med absolut sikkerhed: Næbbet var rødt og fjerdragten renhvid med undtagelse af de sorte felter på vingespidserne, der især var tydelige at se ved opflyvningen. Iøvrigt var den af samme størrelse som de Kortnæbbede Gæs. Da flokken fløj op, forsvandt den sydpå, og trods grundig eftersøgning samme dag blev Snegåsen ikke fundet igen. Sandsynligvis trak den sammen med nogle Kortnæbbede Gæs videre mod syd umiddelbart efter, at de var blevet jaget op, idet der senere på dagen kun opholdt sig ca. 50 Kortnæbbede Gæs på området. – Hverken i dagene før eller efter den 26. sept. var der nogen Snegås mellem gæssene, der opholdt sig på Tipperne. – I begyndelsen af oktober fik jeg at vide, at en jæger, SVEND NEDERGÅRD, d. 26. sept. havde set en hvid gås flyve over Sdr. Bork, der ligger en halv snes kilometer sydøst for Tipperne. Som svar på nogle spørgsmål vedrørende iagttagelsen oplyste Hr. NEDERGÅRD, at ca. 50 gæs d. 26. sept. ved 13-tiden fløj mod syd over Sdr. Bork, og blandt dem var der een, der var helt hvid med sorte vingespidser. Såvel tidspunktet som antal af gæs i flokken stemmer udmærket med mine iagttagelser på Tipperne. Endvidere ligger Sdr. Bork i sydlig retning fra Fuglepold, en almindelig trækretning for de Kortnæbbede Gæs om efteråret.

Det var ikke muligt at fastslå, hvilken race det iagttagne eksemplar tilhørte, men sandsynligvis drejer det sig om Lille Snegås (*Anser c. caerulescens* (L.)), idet europæiske forekomster af den store form hidtil kun kendes i få tilfælde fra England.

Der var intet i Snegåsens udseende og opførsel, der tydede på, at det var en undsluppet fangenskabsfugl, men man kan naturligvis ikke se bort fra denne mulighed. Den omstændighed, at den holdt til i en flok Kortnæbbede Gæs, der kommer fra arktiske områder, og sammen med dem var på træk sydpå i tilsyneladende hurtigt tempo, synes at vise, at det drejer sig om en vild fugl.

Den lille form af Snegåsen yngler i arktisk Østsibirien og Nordamerika. Stor Snegås yngler i det nordøstlige Nordamerika og i Thuledistriktet på Grønland. På trækket fra disse områder kommer Snegåsen kun undtagelsesvis til Europa. – Der foreligger fra gammel tid nogle andenhåndsmeddelelser om, at den skal være set på Amager i december 1851 og skudt ved Ålborg i foråret 1853 (N. KJÆRBØLLING ved J. COLLIN 1875, p. 637), men disse oplysninger er så usikre, at arten ikke er medtaget i senere lister over danske fugle. I Norge er den truffet to gange (H. L. LØVENSKJOLD 1947, p. 514) og een gang i Sverige (Förteckning över Sveriges Fåglar 1949, p. 87), på Færøerne (K. WILLIAMSON og N. F. PETERSEN à BOTNI 1949, p. 209) og på Island (G. TIMMERMANN 1949, p. 359). I Tyskland er der sandsynligvis flere forekomster (G. NIETHAMMER 1938, p. 408), i Holland er den iagttaget 8 gange (C. EYKMAN 1941, p. 555), og endelig er den truffet ikke så helt få gange på De Britiske Øer; 13 eksemplarer er skudt, og en snes gange er arten iagttaget ofte flere sammen og gennem længere tid (H. F. WITHERBY 1943, p. 200).

Som det ses, er Snegåsen rapporteret fra de fleste nordvest-europæiske lande, og man kunne derfor også forvente, at den før eller siden ville vise sig i Danmark.

SUMMARY IN ENGLISH

The Snow Goose (*Anser caerulescens* (L.)) observed in Denmark.

One adult Snow Goose was observed on the sanctuary Tipperne in West Jutland Sept. 26th, 1954. It was foraging with about 125 Pink-footed Geese (*Anser fabalis brachyrhynchus*), and with a part of these it moved southwards the same day. Except for some older, very doubtful statements the Snow Goose has not hitherto been observed in Denmark.

Literatur.

- EYKMAN, C. *et al.* 1941: De nederlandsche Vogels II. Förteckning öfver Sveriges Fåglar 1949. – Stockholm.
- KJÆRBØLLING, N. (ved J. COLLIN) 1875: Skandinaviens Fugle. – Kjøbenhavn.
- LØVENSJOLD, H. L. 1947: Håndbok over Norges fugler. – Oslo.
- NIETHAMMER, G. 1938: Handbuch der deutschen Vogelkunde 2. – Leipzig.
- TIMMERMANN, G. 1949: Die Vögel Islands 2. – Reykjavik.
- WILLIAMSON, K. & N. F. PETERSEN á BOTNI 1949: Notes on the Ornithology of the Faeroe Islands 1945–47. – Dansk Ornith. For. Tidsskr. 42, p. 202–215.
- WITHERBY, H. F. *et al.* 1943: The Handbook of British Birds 3. – London.

MINDRE MEDDELELSER

Rykker Nattergalen (*Luscinia luscinia* (L.)) nordpå?

Efter at jeg den 15. juni 1954 var hjemkommen fra sommerferie på Sjælland, blev det meddelt mig, at der var Nattergale (*Luscinia luscinia*) både i Hobro og i den lille by Testrup ved Ålestrup. Overlæge SCHOUSBOE garanterer for rigtigheden af fuglens forekomst i haven ved Julemærkehjemmet tæt øst for Hobro; den 17. juni om aftenen var overlægen og jeg på stedet og hørte en nattergal så tydeligt, at enhver fejltagelse absolut er udelukket. En mand, der bor i nærheden, fortalte, at fuglen var kommet i første halvdel af maj, havde sunget meget flittigt langt ud på natten, og var holdt op omtrent ved St. Hans-tid.

Om nattergalens forekomst i Testrup har jeg ikke kunnet få afgørende oplysninger, men skal have hele spørgsmålet i erindring til næste sommer.

ANDR. BARFOD